

JxSí-CUP: estratègia i lideratge

Quan s'entra en períodes polítics presidits per projectes ambiciosos que possibiliten diversos escenaris, i davant dels quals es disposa de brúixola però no de mapes precisos, esdevé important saber analitzar els punts forts i debils de les diferents estratègies i dels actors implicats. Hi ha dos errors habituals que cal evitar relacionats amb l'estratègia i el lideratge. D'una banda, sobrevalorar les pròpies forces, menystenir les de l'adversari i calcular malament els moments decisius (gestió del temps). De l'altra, no comptar amb els lideratges adequats en termes de competència tècnica i d'autoritat moral.

El primer és un error freqüent. Els exemples més vistosos, per no parlar d'errors polítics que sempre són més interpretables, són els vinculats a fets bèl·lics que denoten errors d'estratègia i de càlcul per part d'aquells que creien tenir controlada la situació. A Gaugamela (331 aC), el rei persa Darios no va saber contrarestar l'estratègia d'Alexandre ni aprofitar la superioritat numèrica del seu exèrcit, quatre o cinc cops més nombrós que el dels macedonis. Els romanes van precipitar en els seus càlculs optimistes a la batalla de Teutoburg (9 dC) contra els germànics i en la batalla d'Adrianópolis (378 dC) contra els gots. La cavalleria francesa va sobrevalorar-se a si mateixa davant les visiblement inferiors tropes angleses a Agincourt (1415) -en la batalla que emmarca el famós discurs "We few, we happy few" de l'Enric V de Shakespeare. La línia Maginot, que s'aturava a Bèlgica, va ser un greu error de càlcul francès davant Alemanya abans de la Segona Guerra Mundial; etc.

El segon error, no comptar amb bons lideratges, esdevé decisiu en els projectes polítics que presenten notòries dificultats. La decisió sobre qui lidera un projecte no resulta indiferent respecte al resultat final. El "factor humà", com il·lustra la coneguda novel·la de Graham Greene, resulta un element decisiu per al resultat final dels projectes.

Un bon lideratge no és garantia d'èxit, però un mal lideratge ho és sovint de fracàs. L'actual procés cap a la independència de Catalunya necessita combinar l'energia de diferents elements: ciutadans, professionals, partits, organitzacions civils, així com saber administrar bé les tensions internes, externes i la gestió dels temps. Tot això requereix lideratge. Un bon lideratge.

Naturalment, el què, el com i el quan del projecte importen. Tanmateix, si no s'encerta en el qui tota la resta pot acabar fracassant.

FERRAN REQUEJO

CATEDRÀTIC DE CIÈNCIA POLÍTICA, UPF

Fins i tot amb el rigor, la preparació, l'experiència i la racionalitat no n'hi ha prou. A un bon lideratge cal afegir-hi un element que podem anomenar una *intuïció reposada* sobre com enfocar els reptes de futur. Alan Turing va estudiar el paper de la intuïció en l'àmbit de les matemàtiques, una perspectiva que pot semblar sorprenent. Es tracta de la capacitat d'establir una anticipació mental de l'articulació dels fets que

CRISTINA CALDERER

Alan Turing va estudiar una intuïció que en l'àmbit polític vindria a ser una capacitat que tenen sovint els estadistes

ajudi el raonament estrictament lògic o argumentador a arribar a conclusions a les quals per si sol no arribaria. És a dir, una capacitat addicional que, encara que no es pugui expressar-se en forma d'algorisme matemàtic o d'inferència lògica, permet resultats més complets en l'anàlisi dels factors i de les conseqüències de les accions. En l'àmbit polític aquesta capacitat vindria a ser la que tenen sovint els estadistes.

Bona part de la ciutadania de Catalunya, especialment aquells que han votat alguna de les dues forces independentistes, però no només

ells, resta avui expectant davant de les negociacions entre JxSí i la CUP per a la formació de govern. Sembla obvi que resulta convenient evitar errors tant en els càlculs sobre les fortaleses pròpies i les alienes, com en la gestió del temps i l'elecció dels lideratges.

Tres qüestions bàsiques s'albiren en la base d'un acord entre les dues formacions independentistes: 1) establir un "gir d'esquerres" en les polítiques socioeconòmiques i un gir a favor d'un aprofundiment democràtic -aquí hi ha marge per a l'acord, no hi veig dificultats insalvables-; 2) posar les bases del marc i dels mètodes d'un procés constituent a Catalunya -encara hi veig menys dificultats-, i 3) dibuixar els lideratges institucionals, especialment el del Govern.

Entenc que la CUP no vol arribar a la situació que hi hagi noves eleccions a principis del 2016, ni a defenestrar políticament Artur Mas en el sentit que no estigui al Govern. Això equivaldria a donar un regal, una victòria, als adversaris del procés, cosa que probablement tindria, a més, conseqüències, i no precisament en la millor direcció.

Resulta clau per a l'èxit d'un procés de l'envergadura política que té l'actual triar un lideratge dotat de prestigi, solidesa i d'*intuïció reposada*. Ningú és imprescindible, però alguns són més prescindibles que d'altres. Crec que un canvi de lideratge comportaria en aquests moments un debilitament del procés, a més de no ser entès ni per la majoria de l'electorat ni pels actors internacionals.

Crec que l'actual president hauria de seguir sent-ho. Com a *second best*, hi ha solucions d'enginyeria institucional que permetrien que Artur Mas, no sent formalment president, mantingués el lideratge polític pràctic del procés. Aquest és el punt fonamental. I evitar noves eleccions.

Espero que hi hagi acord com més aviat millor i que sigui solvent, tant en relació al què, com en relació al qui. El com i el quan es poden esquematitzar i projectar, però no poden fixar-se amb precisió perquè estan condicionats pel desenvolupament pràctic de la legislatura. La majoria del país espera acords que reflectixin professionalitat i responsabilitat. No fem tonteries, sisplau.

L'ambició de posar un nou color al mapa no resulta comparable a la decisió sobre si un govern ha de ser més de dretes o més d'esquerres. El primer és un objectiu molt més decisiu tant per a les generacions actuals com per a les generacions futures. Cal retenir el que deia Turing: "Podem veure poca cosa del futur, però n'hi ha prou per adonar-nos que hi ha molt per fer".